

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 13629
Tarih : 26-08-2025

33507

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük 'ün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kezban KONUKÇU
İstanbul Milletvekili

Anayasa'nın 51. maddesi, çalışanlara sendika kurma ve sendikalara üye olma hakkını açıkça tanımaktadır. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) sözleşmeleri ve Türkiye'nin taraf olduğu diğer uluslararası belgeler de bu hakların korunmasını ve geliştirilmesini güvence altına almaktadır. Emekçilerin çıkarını korumak amaçlı sahip olunan sendika hakkı aynı zamanda 6356 sayılı Kanunda "İşçilerin, sendikal faaliyette bulunmalarından dolayı işten çıkarılamaz veya farklı işleme tabi tutulamaz." hükmü ile de teminat altına alınmıştır. Ancak ne yazık ki Türkiye'de işçilerin sendikal hak ve özgürlükleri, özellikle özel sektör işyerlerinde patronların pervasızca uygulamış olduğu fiili baskılarla, işten çıkarmalarla ve örgütlenme karşıtı uygulamalarla sistematik olarak ihlal edilmeye devam etmektedir.

Nitekim, Kocaeli Dilovası'nda faaliyet gösteren OMSA Metal fabrikasında yaşanan gelişmeler, emek sömürsünün her geçen gün ağırlaşarak devam ettiği Türkiye'de anayasal hak olan sendikalaşma hakkının, yaratılan fiili durumlarla ortadan kaldırılmasının en güncel ve çarpıcı örneklerinden biridir. Birleşik Metal-İş Sendikası Gebze 1 No'lu Şube'nin örgütlü olduğu işyerinde sürdürülen toplu iş sözleşmesi sürecinde, patronun bir işçiyi işten çıkarması üzerine başlayan tepkiler sonrası, fabrikada çalışan toplam 57 işçinin daha hiçbir hakları verilmeksizin topluca işten çıkarılması bir kez daha sermayenin kâr hırsını ve emek düşmanı politikalarını gözler önüne sermiştir.

Tüm bu haksızlıklara karşı Anayasal haklarını kullanarak Birleşik Metal İş Sendikası Gebze 1 Nolu Şubesi'nde örgütlendikleri için işten çıkartılan 57 Omsa Metal işçisi bu hak gasplarına karşı tam 43 gündür işyeri kapısında direnişini sürdürmektedir.

Emekçilerin anayasal haklarını kullanarak yürüttüğü meşru sendikal faaliyetlere karşı patronun sergilediği bu saldırgan tutum, iktidarın açık ya da örtük onayı olmaksızın bu denli pervasızca hayata geçirilmeyeceği açıktır. Sendikal hak ve özgürlüklerin güvence altında olması gereken bir ülkede, patronun ilk olarak bir işçiyi, ardından ise sendikalı oldukları için 57 işçinin tamamını hukuksuzca işten çıkarması, sadece bir işyerine özgü değil, iktidarın göz yumduğu ve teşvik ettiği sendikasızlaştırma politikalarının bir sonucudur. OMSA Metal'de yaşananlar da bu siyasal atmosferin bir yansımasıdır. Bu hukuksuz işten çıkarmalar anayasal bir hak olan sendikal örgütlenme hakkının sermaye tarafından nasıl pervasızca çiğnendiğini, işçi sınıfının ise bu baskılara karşı nasıl bir araya gelerek direndiğini göstermektedir.

Alım gücünün hızla düştüğü, barınma ve beslenme gibi en temel ihtiyaçların dahi lüks haline geldiği bir dönemde, sendikal örgütlülük yaşam hakkının güvencesidir. Böylesi bir dönemde sendikalaşmaya yönelik saldırılar aynı zamanda emekçilerin açlığa, güvencesizliğe ve geleceksizliğe itilmesidir.

Demokratik, eşitlikçi ve emekçilerin haklarına saygılı bir toplumsal düzen için sendikal özgürlükler vazgeçilmezdir. OMSA Metal'de yaşananlar, sadece o fabrikadaki işçilerin değil, tüm işçi sınıfının örgütlü geleceğine yönelik bir tehdit olarak görülmelidir.

Bu bağlamda;

- 1- OMSA Metal fabrikasında yaşanan ve 57 işçinin tamamının işten çıkarılmasıyla sonuçlanan bu toplu işçi kıyımından Bakanlığınız haberdar mıdır? Haberdar ise Bakanlığınızca bu süreçle ilgili olarak OMSA Metal patronu hakkında sendikal ayrımcılık ve toplu işten çıkarma nedeniyle herhangi bir idari veya hukuki süreç başlatılmış mıdır?
- 2- İşten çıkarılan 57 işçinin sendika üyelik durumu ve sendikal faaliyetleri dikkate alındığında, bu işten çıkarmalar Anayasa'nın 51. maddesine ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'na aykırı değil midir?
- 3- Anayasal bir hak olan sendikal örgütlenme hakkına karşı yapılan bu açık saldırıya karşı Bakanlığınız hangi somut adımları atmayı planlamaktadır? Bu hukuksuz işten çıkarmaların durdurulması ve işçilerin işe geri iade edilmesi için OMSA Metal yönetimiyle bir görüşme gerçekleştirilmiş midir?

- 4- Türkiye’de patronlar tarafından sendikal örgütlenmeye karşı uygulanan baskılar, işten çıkarmalar ve sendikasızlaştırma faaliyetleri ile ilgili son beş yılda Bakanlığınıza kaç şikayet ulaşmıştır? Bu şikayetler sonucunda kaç işyeri hakkında işlem yapılmış ve kaç işverene idari para cezası kesilmiştir?
- 5- İş Kanunu’nun 25. maddesinde yer alan ve işverene "ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırılık" gerekçesiyle işçiyi tazminatsız işten çıkarma yetkisi veren hüküm, yıllardır sendikalı işçilerin işten çıkarılmasında bir baskı aracı olarak kullanılmaktadır. Bu maddenin patronlar tarafından suistimal edilmesini engellemeye yönelik bir yasal düzenleme yapılması düşünülmekte midir?
- 6- Temel insan hakları kapsamında değerlendirdiğimiz örgütlenme özgürlüğüne dönük bu saldırıların önüne geçilerek örgütlenme özgürlüğünün geliştirilmesi, toplu iş sözleşme süreçlerinin sağlıklı bir şekilde ilerlemesi ve işçilerin haklarının güvence altına alınması için Bakanlığınızın herhangi bir çalışması bulunmakta mıdır?
- 7- İktidarınız, sermayenin kâr hırsını dizginlemek yerine, işçilerin hak mücadelelerini kriminalize eden bir yaklaşım sergilemektedir. Bu durum, Türkiye’de sendikal örgütlülük oranlarının neden bu kadar düşük kaldığının bir göstergesidir. Bakanlığınız, sendikal örgütlülüğü artırmak ve işçi sınıfının haklarını korumak adına ne gibi politikalar izlemektedir?